

27

Interpres

Parmakkapı, İmam Sokak Ziya bey Han Kat 4
Tel. : 44 72 34 Beyoğlu

28 Mart 1967

No. ....
Vatan (Ankara)

İDİL BİRET — Eller konuşurken.

Müziğin masal kızı İdil Biret'in konseri

Perihan Çambel

YILLARCA önce Ankara'da iki yaşındaki mini mini bir kız çocuğunun bir müzik dehası olduğu çalkalanmaya başladı. İDİL BİRET. Adı bir masal gibi başkente ve İstanbul'a yayılmaya başladı. Küçük elleri oktavlara yetişmediği için dirsek uçları ile tuşlara vurduğu, radyodan yalnız Beethoven, Brahms ve Bach dinlediği anlatılıyordu. Mitat Fenmen bu mini mini kız öğrenciliğe aldı. Derken Devlet Baba bu kıza ve diğer ufak müzik dehaları denilen kız ve erkek çocuklara bir karnunla elini uzattı. Bunları Paris'te yetiştirmek imkânı sağlandı. Büyük müzikçilerimizden bir komite bunların yetişme programlarını çizdi, kontrol etti. Böylece Paris müzik ortamında yetişen İdil Biret anası ve babası ile orada yerleşmiş olarak kaldı, dünyanın büyük konser piyanistlerinin arasında yer aldı; Paris merkezinden çıkan müzik ışınları

halinde yolculuklarla İngiltere'ye, Sovyet Rusya'ya, Birleşik Amerika'ya uzandı, insanlara müziğin insanlık ve güzellik mesajlarını sunup duruyor.

Türkiye'nin sevgili İdil'i her yıl başkentte tüküm iklim dolu konser salonunda bir vesital ve bir konser verir. Bu yıl Prof. Lessing'in yönetiminde üstün değerlerdeki bir programda yerini aldı. Konser, büyük modern müzik bağdacı Hindemith'in «Senfonik varyasyonları» ile başladı. Bu çeşitlemelerde modern müziğin bütün ses zenginliği, çok sesliliğinin, çağların boyunca benimsenmiş kadar nasıl geliştiği, nasıl çok çeşitlilik içinde zenginleştiği bir daha yansıtıldı. Bu çeşitlemeler esas «Weber'in temaları üzerine senfonik değişimler, metamorfozlar» adı altında tanımlanmıştır. Hindemith'in daha kolay anlaşılabilir, bundan dolayı daha geniş müzikseverler kütlesi tarafından hoşlanılan popüler bir müzigidir. Örneğin «Bessam Tobias» gibi güç anlamlı ve yorucu değildir. Bu çeşitlemelerin müziği zarif, renklidir. Tatlıdır. Hatta diyebilirim ki dinlendiricidir. Çok melodik olduğundan çağın yorgun dinleyicilerine huzur verir. İşte bu huzurlu atmosfer içinde İdil'den, Ahmet Saygun'un piyano konçertosunu dinlemeye başladık. Piyanonun başında sanki bir genç kız değil de, onun kılık kıyafetinde bir müzik müzi, ya da bir müzik çaldığı oturuyor ve Saygun'un nefis harmonilemiş, Anadolu'yu, insanın ve yaşantısını, duyularını ses haline getiriyordu; uşak parmakların her türlü bükülüşleri, pençesemeleri, parmakların kâh uzamaları hayret uyandıırıyordu. İdil'in parmaklarıyla ya pamiyacağı hareket, duyuları yansıtmak için, sanki yoktu. Doğanın ona hediye ettiği ve onun ustaca kullandığı hareket imkânları. İdil, Saygun'un netis, atmosfer halinde değişen müziğini bir kristal çingiraklı masal gibi çalıyor. Alkışlar, bis sesleri İdil'in mükâfatı oldu.

Bundan sonra orkestra Schumann'ın 4. Senfonisini icra etti. Bu lirik ve romantik yapıtı, o masalca çalıştan sonra iyi uydu. Bu, müzik elestiricilerinin şiflandıkları gibi, sanki bir senfoniden çok senfonik bir poem, yani şirdi. Orkestramız, bilgili şef Prof. Lessing'in yönetiminde, bu ince ruhlu bağdanın bütün inceliklerini yansıtabildi. Bu konserden arınmış, dinlenmiş ve rahattamış olarak çıktık. Ne mutlu bizi böyle arınmaya, dinlemeye ve rahatlamaya kavuşturan bütün değerli icracılara.